

ÁLLATTENYÉSZTŐ ÉS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI TECHNIKUS

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

ÁLLATTENYÉSZTŐ ÉS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI TECHNIKUS

Feladatok és tevékenységek

Az állatok tenyésztése az emberiség messzi múltjába tekint vissza. Az ember ősidők óta próbálkozott a különböző állatok nevelésével, tenyésztésével. Kezdetben otthona körül, saját szükségletei kielégítésére, viszonylag kisszámú egyedeket nevelt, majd cserekereskedelem, értékesítés céljából nagyobb tömegű tenyésztésükre is áttért. A tenyésztési próbálkozások során hamar elsajátította az alapvető gondozási, szaporítási eljárásokat. A faj és fajtatisztaság fenntartására különös gondot fordított. Egy-egy településen, a legkiválóbb tulajdonságú tenyészállat termékenyítette meg az állományt, ezzel biztosítva a faj és fajta vérfrissítését, megfelelő minőségét. Megtanulta a különböző állatfajokra jellemző betegségek felismerését, ezek kezelésének eljárásait. A beteg egyedek elkülönítéséről gondoskodott, vigyázva arra, hogy a saját állatállomány és a település többi állatja ne fertőződjön meg. Állatorvos és más szakember segítségét csak ritkán vette igénybe. Az egyes állatfajok tömeges tenyésztésére szakosodott állattartó telepek már megkövetelik az állattenyésztéshez, gondozáshoz értő szakemberek állandó jelenlétét. Az egyik ilyen szakember az állattenyésztő és állat-egészségügyi technikus.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

Az állattenyésztő és állategészségügyi technikus az állattenyésztés különböző fázisaiban a termelési, üzemeltetési feladatok előkészítésében és lebonyolításában vesz részt. Gondoskodik a megfelelő minőségű állati termékek előállításáról. Irányítja a takarmánykonzerválás, a tárolás, a készletezés és a felhasználás munkálatait.

Szakmai tenyésztő, kiválasztó, hasznosító munkáját, a felsőfokú végzettségű állattenyésztővel és állatorvossal együttműködve, irányításával végzi. Egyes technológiai feladatokat önállóan is ellát. Szervezi és irányítja az állattartó telep gyakorlati munkáját. Ez kiterjed az állatok takarmányszükségletének biztosítására, a takarmányok előkészítésére. Gondoskodik az állathigiéniai feltételek érvényesüléséről, illetve biztosításáról, pl.: a trágya elszállításáról, annak kezeléséről. A tenyésztés, tartási feladatok állatfajonként

eltérőek és speciális szakismeretet követelnek. Az állat-egészségügyi feladatok közül a legfontosabb a higiénikus állattartás feltételeinek biztosítása. Ezért gondoskodik az állatok tartózkodási helyén a megfelelő mikroklíma betartatásáról. Elvégzi az állatorvos közreműködését nem igénylő egészségügyi kezeléseket, pl. vitaminokat, gyógyszereket adagol, védőoltásokat ad. Ellátja a csülök-, köröm- és pataápolásokat, a sebek, bőrbetegségek kezelését. Szükség esetén elsősegélynyújtást végez. Elvégzi a különböző szervek (pl. száj, bendő, nyirokcsomó, nyálka- és kötőhártya, tőgy) vizsgálatát, a testhőmérséklet megállapítását, a laboratóriumi vizsgálatra küldendő anyagok mintavételét. „Betegség mindig előfordulhat, bárhogy is vigyázunk. Az egész állatállomány elpusztulhat egy fertőzés fellépésekor, ha nem vesszük észre időben a betegség jeleit az állaton.”-mondja egy gyakorlati szakember. Szükség szerint értesíti az állatorvost.

Műtéti beavatkozásoknál, egyéb kezelési eljárásoknál segíti az állatorvos tevékenységét. Gondoskodik az elhullott állatok szakszerű elszállításáról, megsemmisítéséről, az utólagos fertőtlenítési munkálatok megszervezéséről és végrehajtásáról. Számítógépen adatokat rögzít, nyilvántartásokat vezet, tenyésztési, termelési adatokat elemez, gazdaságossági számításokat végez.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

Munkája során kéziszerszámoktól a különböző gépi berendezésekig (pl. fejőgép, takarmánykeverő, daráló) számos eszközt használ. Gondoskodik az állattartó telep állagának megfelelő szinten tartásáról, pl.: rácsok, padozatok, etető, itató rendszerek, burkolóanyagok megfelelő állapotáról. Gondoskodik az istállókban, kifutókban, karámokban használt alapanyagokról, pl.: forgács, fűrészpor, szalma, széna, homok, sóder, fahamu, alompor. Ellenőrzi közvetlen tapintással vagy szemrevételezéssel a takarmányokat, pl.: szemes-, szál-, granulátumok, zöldségfélék, gyümölcsök, állati fehérjék, speciális takarmányok. A használt eszközök közé tartoznak még etető/itató berendezések, szállítóeszközök, hűtők, fűtők, világító berendezések, a szellőztetés berendezései. Ritkább esetben boncasztal, eszköz-sterilizáló, hőmérő, mérlegek perzselő, háti permetező, magas nyomású mosó, porszívó, porszóró. Használ még védőfelszerelést, munkaruhát, balesetvédelmi felszerelést. Ismeri és kezeli a tűzvédelmi berendezéseket. Szükség szerint igénybe veszi a gyógyszereszeleket, elsősegélynyújtó dobozt.

Hol végzi a munkáját?

Az állattenyésztő és állat-egészségügyi technikus munkaidejének nagy részét a tenyésztett állatfajnak megfelelő állattartó telepen tölti. A szervezési, tervezési, adminisztrációs tevékenységeket, nyilvántartások vezetését irodai körülmények között végzi. Szükség szerint rendelkezésére áll kisebb laboratórium, pl.: tej vagy anyagvizsgálóra.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Az állattenyésztő és állategészségügyi technikus munkavégzése során az állattenyésztő mérnökökkel, az állatorvossal kerül kapcsolatba. Szoros együttműködésben áll a telepen dolgozó szakmunkásokkal és kiegészítővel. További munkakapcsolatai az állatok ellátásához, gondozásához, gyógyításához szükséges anyagok, eszközök beszerzési helyeinek munkatársaival, valamint az állatok, állati termékek értékesítésekor a szállítókkal, felvásárló helyek képviselőivel vannak.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

Az állattenyésztő és állat-egészségügyi technikusnak jó fizikai állóképességgel kell rendelkeznie. Munkaidejének nagy részét állva, járkálva tölti. A munkafeladatok egy része nem jár különösebb fizikai megterheléssel, míg mások, pl.: ellés levezetése közepesen nehéz fizikai megterhelést jelent. Jellemző a karok, kezek igénybevétele. Megterhelést jelent a változatos időbeosztás. Az állattartó telepeken gyakori a kora hajnali munkakezdés, az éjszakai vagy munkaszüneti napokon tartott rendkívüli ügyelet, illetve munkavégzés.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

Az istállók légtere az állatfajtól függően eltérő, gyakran kellemetlen szagú. A munkavégzés során számolni kell a szélsőséges időjárási körülményekkel. Balesetveszélyt jelenthet az állatok rúgása, harapása, a különböző eszközök, gépek, berendezések használata. Állatbetegségek esetén fennáll a fertőződés veszélye.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata,
- együttműködés.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- veszélyes anyagok használata,
- szabadban végzett munka,
- váltakozó munkahely, gyakori utazás.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Mint minden élőlényvel kapcsolatos tevékenység, úgy az állattenyésztés is elsősorban lelkiismeretességet, pontosságot, megbízhatóságot, felelősségtudatot kíván a szakma művelőjétől. Állandó odafigyelést, jó látást és jó megfigyelőkészséget követel. Az állattenyésztő és állategészségügyi technikus legyen önálló gondolkodású, törekedjen önálló ítéletalkotásra, következtetések levonására. Rendelkezzen jó kapcsolatteremtő képességgel, tudjon az emberekkel bánni, legyen jó vezetői készsége. Fontos követelmény a higiénia iránti igényesség. Legyen képes a technológiai fegyelem, az előírások és utasítások betartására.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

Az állattenyésztő és állategészségügyi technikus foglalkozást választók számára az általános képzésben a legfontosabb tantárgyak a biológia, illetve a kémia. A későbbi szakmai képzésben minden olyan állattartáshoz kapcsolódó tantárgy, pl. takarmányozástan, genetika, biotechnológia fontos feltétele, a szakmai ismeretekben való jártasságban.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Az állattenyésztő és állategészségügyi technikus pályához mindenekelőtt a természethez, az élőlényekhez, az állatokhoz való vonzódás, az állatszeretet szükséges. Szívesen végezzen fizikai igénybevétellel járó kétféle munkát, de örömmel szervezze, irányítsa mások tevékenységét is. Érdekelje az állatok egészségi állapota, ezek gyógyítási, gyógykezelési módjai, az állatok tenyésztésével, szaporításával, takarmányozásával, gyógyításával kapcsolatos új eljárások. Legyen fogékony az új ismeretek befogadására, szívesen próbálja ki új eljárásokat. Szeressen kézi és gépi eszközökkel, berendezésekkel bábni, műszaki jellegű feladatokat ellátni.

Szakképzés

A **képzés célja** olyan korszerű középfokú szakmai elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező állattenyésztő szakemberek képzése, akik képesek a termelési, üzemeltetési folyamatok előkészítésében és lebonyolításában önálló feladatok elvégzésére, alsósintű vezetői, valamint magasabb igényű fizikai munkakörök ellátására. Képesek a piac igényeinek megfelelő minőségű állati termékek előállítására, a termelés menedzselésére.

Előképzettség

A szakképesítés megszerzésének előfeltétele a középfokú iskolai végzettség, valamint egészségügyi alkalmasság.

Képzési idő

A szakmai képzés időtartama 3 évfolyam. A képzés 50 százalékában gyakorlati oktatás folyik.

A szakképesítés során oktatott elméleti ismeretek

Anatómia és élettan, Takarmányozástan, Általános állattenyésztés, Ló-, baromfi-, házinyúl-, prémes állat- tenyésztés, Méhészet, halászat, Sertés-, szarvasmarha, juhtenyésztés, Tejgazdaságtan, Állattartás épületei és gépei, Gazdálkodási és szervezési ismeretek, Munka és környezetvédelem, Állatok egészségvédelme.

A szakképesítés során oktatott elméleti tárgyak mindegyikéhez gyakorlati ismeretek oktatása kapcsolódik.

A szakmai képesítés vizsgakövetelménye

Az írásbeli vizsga egy 50 pontos esszé megírásából és egy 50 pontos feladatlap megoldásából áll, az esszé feladat komplex tételből áll, amely magába foglalja az állattenyésztés, takarmányozástan, az állattartás épületei és gépei, az állatok egészségvédelme tantárgyak ismereteit.

A feladatlap különböző típusú zárt és nyílt feladatból áll, amely magában foglalja az anatómia és élettan, takarmányozástan, állattenyésztés, állattartás épületei és gépei, gazdálkodási és szervezési ismeretek, munka és környezetvédelem, állatok egészségvédelme tantárgyak ismeretanyagát.

A gyakorlati vizsgán legalább három munkahelyet kell szervezni, ahol a legfontosabb állatfajokból (sertés, szarvasmarha, juh, baromfi) legalább három faj megtalálható. A tanulók mindhárom (vagy több) munkahelyen tételt húznak, és számot adnak gyakorlati ismereteikről. A vizsgarészek nem kapcsolódnak egymáshoz, ezért térben és időben szétválaszthatók.

A gyakorlati vizsga lehetséges szervezési területei: szarvasmarhatelep, juhtelep, sertéstelep, baromfitelep, tangazdasági tanistálló, iskolai tanműhely.

A szóbeli vizsga tantárgyai: állattenyésztés, gazdálkodási és szervezési ismeretek, állatok egészségvédelme.

A szakmai vizsga egyes részei alól felmentést kaphatnak a szakképzésben résztvevők, ha hasonló ismeretanyag elsajátítását iskolarendszerű képzésben szerzett bizonyítvány alapján igazolták. Az intézmény vezetője felmentést adhat az országos szakmai versenyen elért eredmény alapján, a mindenkor érvényben lévő jogszabályoknak megfelelően.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 52 6203 01

Kapcsolódó foglalkozások

Mezőgazdasági mérnök,

Általános állattartó és –tenyésztő,

Szarvasmarhatartó és –tenyésztő,

Lóartó és –tenyésztő,

Kisállattenyésztő,

Egyéb állattartási és állattenyésztési foglalkozások.

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Állattenyésztő technikus,

Állategészségügyi technikus,

Mezőgazdasági technikus.

Továbbképzési, szakmai lehetőségek

Lehetőség van egyetemi és főiskolai szintű képzésen való részvételre állattenyésztő mérnök, illetve állattenyésztő menedzser szakon.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Az állattenyésztő foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.